

Egzaminuojamojo kodas _____

Privatinės teisės užduotis

2021 m. rugsėjo 17 d.

Ieškovas kreipėsi į teismą, prašydamas įpareigoti atsakovą išsikraustyti su visais jam priklausančiais daiktais iš ieškovui priklausančio garažo. Ieškinyje ieškovas nurodė, kad jam nuosavybės teise priklausančias garažas buvo neteisėtai užvaldytas trečiojo asmens (kuris niekada neturėjo jokios teisės į garažą) ir jo be pagrindo perleistas atsakovui. Ieškinį ieškovas grindė CK 4.98 straipsnio nuostatomis.

Atsakovas atsiliepimu į ieškinį su pareikštu ieškiniu nesutiko. Nurodė, kad būtent atsakovas yra ginčo garažo savininkas ir jį valdo teisėtai, todėl ieškovo reikalavimai yra nepagrįsti.

Teismas sprendimu už akių atmetė ieškovo ieškinį. Teismas nurodė, kad sprendimą už akių teismas priėmė ieškovui neatvykus į teismo posėdį, nors jam buvo tinkamai pranešta apie teismo posėdžio vietą ir laiką, jo neatvykimo priežastims esant nežinomoms, nesant pagrindo atidėti bylos nagrinėjimą ir esant atsakovo prašymui. Spręsdamas dėl ginčo esmės, teismas padarė išvadą, kad šalių pateikti įrodymai dėl ginčo garažo priklausomybės yra prieštaringi, taigi ieškovas neįrodė, kad jis yra ginčo garažo savininkas.

Ieškovas pateikė pareiškimą dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo, kuriuo prašė panaikinti sprendimą už akių ir atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės, siekiant išsiaiškinti ginčui reikšmingas aplinkybes. Pareiškimе ieškovas nurodė, kad į teismo posėdį neatvyko, nes pagrįstai tikėjosi, jog teismo posėdis neįvyks ir bus atidėtas dėl karantino ir sugriežtintų prevencijos priemonių nuo COVID-19 taikymo Lietuvos Respublikoje. Ieškovas nesutinka su sprendimu už akių, kadangi, teismui nustačius prieštaravimus tarp byloje esančių įrodymų, byloje esančių įrodymų nepakako teisingam sprendimui priimti, todėl sprendimo už akių priėmimas nebuvo galimas. Pareiškimе ieškovas nurodė, kad, atnaujinus bylos nagrinėjimą iš esmės, prašys trečiojo asmens dalyvavimą byloje pripažinti būtinu, apklausti kaip liudytoją buvusią atsakovo situoktinę dėl garažo įsigijimo, taip pat prašys ištirti atsakovo pateiktą pirkimo–pardavimo sutarčių autentiškumą.

Pirmosios instancijos teismas ieškovo prašymo dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo netenkino. Teismas pažymėjo, kad teismo posėdis, apie kurį ieškovas buvo tinkamai informuotas, nebuvo teismo atšauktas ar perskirtas, ieškovas prašymo atidėti teismo posėdį nepateikė, todėl jam nebuvo jokio pagrindo tikėtis, jog posėdis neįvyks ir bus atidėtas. Be to, ieškovas neinformavo teismo apie neatvykimą į paskirtą teismo posėdį, t. y. sąžiningai nesinaudojo savo procesinėmis teisėmis. Teismas rėmėsi CPK 287 straipsnio 2 dalies 3 punktu ir nurodė, kad ieškovui nepagrindus neatvykimo į teismo posėdį priežasčių svarbos, pareiškimas dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo jau vien dėl to negali būti teismo tenkinamas. Be to, ieškovas, paduodamas pareiškimą dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo, turėjo prie pareiškimo pateikti ne tik pareiškimе minimus motyvus ir argumentus, galėsiančius turėti įtakos sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, bet ir juos pagrindžiančius įrodymus (CPK 287 straipsnio 2 dalies 4 punktas), tačiau ieškovas kartu su pareiškimu jokių naujų įrodymų nepateikė.

Motyvuotai atsakykite:

1. Kaip teisės doktrinoje ir teismų praktikoje vadinamas CK 4.98 straipsnyje įtvirtintas savininko teisių gynybos būdas? Kokio pobūdžio reikalavimai gali būti reiškiama pagal CK 4.98 straipsnį? Kokias aplinkybes privalo įrodyti ieškovas, pareiškęs reikalavimą pagal CK 4.98 straipsnį? Kokias aplinkybes, gindamasis nuo tokio reikalavimo, turi įrodyti atsakovas?
2. Kokios yra sprendimo už akių priėmimo teisinės prielaidos? Ar teismas, esant CPK įtvirtintoms sprendimo už akių priėmimo prielaidoms, visais atvejais privalo priimti sprendimą už akių? Kodėl?
3. Kokioms sąlygoms esant sprendimas už akių jį priėmusio teismo turi būti panaikinamas? Ar nagrinėjamu atveju teismas pagrįstai nurodė, kad ieškovui nepagrindus neatvykimo į teismo posėdį priežasčių svarbos, pareiškimas dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo jau vien dėl to negali būti teismo tenkinamas? Jei atsakymas būtų neigiamas - kodėl CPK 287 straipsnio 2 dalies 3 punkte įtvirtintas reikalavimas nurodyti svarbias neatvykimo į teismą priežastis ir pateikti jas patvirtinančius įrodymus?
4. Ar teismas pagrįstai konstatavo, kad ieškovas, siekdamas priimto sprendimo už akių panaikinimo, privalėjo pateikti teismui naujus įrodymus, pagrindžiančius sprendimo už akių nepagrįstumą?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2021 m. rugsėjo 17 d.

Kaltinamasis A.A. kaltinamas pagal BK 281 straipsnio 1 dalį tuo, kad vairuodamas kelių transporto priemonę pažeidė Kelių eismo taisykles (toliau – ir KET), dėl to įvyko eismo įvykis, jo metu buvo nesunkiai sutrikdyta kito žmogaus sveikata. Jis UAB nuosavybės teise priklausančiu automobiliu važiavo antra eismo juosta, buvo neatidus ir neatsargus, nesustojo prieš kelio ženklą „Pėsčiųjų perėja“, nesiemė papildomų atsargumo priemonių esant blogam matomumui (stipriai lyjant lietui), kad įsitikintų, jog perėjoje nėra pėsčiojo, įvažiavo į perėją, kai gretima dešinė eismo juosta priekyje jo važiuojančio automobilis sustojo prieš pėsčiųjų perėją, ir pervaziavo pėsčiųjų perėją bėgusiai ir nugriuvusiai pėsčiajai B. B. koją.

Be to, A. A. kaltinamas pagal BK 243 straipsnį tuo, kad žinodamas, jog apylinkės teismo nuosprendžiu prieš metus buvo pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, nustatytą BK 281 straipsnio 2 dalyje, ir jam, vadovaujantis BK 68 straipsniu, paskirta baudžiamoji poveikio priemonė – draudimas trejus metus vairuoti visų rūšių transporto priemones, vairavo automobilį ir taip tyčia vengė atlikti teismo paskirtą baudžiamąją poveikio priemonę.

Be atitinkamų bausmių, kaltinimas prašo skirti automobilio, kaip nusikalstamos veikos priemonės, vertės, t.y. 20 000 Eur, konfiskavimą.

Teisme prokuroras papildomai nurodė, kad A. A. po inkriminuojamo įvykio jau kelis kartus nubaustas administracine tvarka (už vairavimą neturint teisės vairuoti), taigi, tai rodo draudimo pažeidinėjimo sistemingumą, kuris teismų praktikoje yra nurodomas kaip svarbi šio nusižengimo įrodinėtina aplinkybė.

Gynėjas nurodė, jog A.A. negali būti kaltinamas ir juolab nuteistas pagal BK 243 straipsnį, nes du kartus baudžiant už tą pačią veiką būtų pažeistas *non bis in idem* principas. Taip pat, A. A. veiksmai buvo atsitiktiniai (nepiktybiški): jis privalėjo nuvežti tėvą į ligoninę, kuri yra visai netoli namų. Sprendžiant dėl BK 243 straipsnyje numatytos veikos būtina konstatuoti piktybinį, o ne atsitiktinį teismo įpareigojimų nevykdymą. O dėl prokuroro papildomai pateiktų duomenų pažymėjo, jog administraciniai nusižengimai vairuojant transporto priemonę nėra minimi nei kaltinamajame akte, nei nutartyje perduoti bylą nagrinėti teisišiamajame posėdyje, prokuroras neprašo keisti kaltinimo – taigi šios aplinkybės yra teisiškai nereikšmingos sprendžiant dėl nusikalstamos veikos.

Gynyba taip pat teigė, kad turto konfiskavimas kaip baudžiamoji poveikio priemonė yra negalima neatsargių nusikaltimų atveju. Juolab negalimas automobilio vertės išieškojimas, nes šiuo konkrečiu atveju būtų neproporcingas: A. A. gauna minimalų darbo užmokestį, iš jo išlaiko savo mažametį vaiką ir jo motiną, nusikaltimą padarė neatsargiai, labai dėl to gailisi. Be to, automobilio vertę kaltinimas pateikė neišskaičiavęs PVM.

Motyvuotai atsakykite:

- 1. Aptarkite BK 243 straipsnyje nurodytos nusikalstamos veikos sudėties požymius. Ar inkriminuojant šią veiką būtina įrodinėti sistemingumą ir / ar piktybiškumą? Kodėl? Kaip nagrinėjamoje situacijoje vertintini susiję su baudžiamąją poveikio priemonės nevykdymu administraciniai nusižengimai? Nurodykite, ar nagrinėjamoje situacijoje veika kvalifikuota tinkamai.**
- 2. Nurodykite principo *non bis in idem* principo turinį. Ar nagrinėjamu atveju, t. y. inkriminuojant šias dvi nusikalstamas veikas, jis aktualus? Kodėl?**
- 3. Nurodykite nusikalstamos veikos priemonės konfiskavimo pagrindus. Aptarkite konfiskuotino turto vertės konfiskavimo pagrindus ir sąlygas. Ar nagrinėjamu atveju galėtų būti taikomas BK 72 straipsnis, taip pat BK 72 straipsnio 5 dalis (aptarkite visus alternatyvius variantus, nepriklausomai nuo jūsų atsakymo į pirmus du klausimus). Kaip turi būti paskaičiuota automobilio vertė, ar į ją įtrauktinas PVM?**